

TÜRK POLİSİNİN HİZMET İÇİ EĞİTİMİNDE OLAY YERİNİN KORUNMASI VE İNCELENMESİ DERSİNİN ANALİZİ

An Analysis of the Course on the Protection and Investigation of the Crime Scene, an In-Service-Training Course of the Turkish National Police

Eyüp ORTATEPE*

Özet

Suçun aydınlatılmasında delillerin ve olay yerinde delilleri bulmak ve tespit etmek için yapılacak eylemlerin sorumlusu polistir. Olay yerinde polisin son derece profesyonel ve kusursuz olması gerekir.

Delillerin tespiti ve değerlendirilmesinde teknik ve bilgiler ne kadar artarsa artsın olay yerini korumakla görevli ilk ekibin soruşturmadaki kilit rolü değişmeyecektir. İlk ekip yaptıkları ya da yapmadıklarıyla soruşturmanın kaderinde etkili olacaktır.

Yaptığımız çalışma kapsamında polisin hizmet içi eğitimindeki olay yerinin korunması ve incelenmesi dersine katılan polislere anket uygulanmıştır.

Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgular da göz önünde bulundurularak hizmet içi eğitimlerdeki olay yerinin korunması ve incelenmesi dersinin daha yararlı ve verimli olabilmesi için bazı öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Polisin Eğitimi, Hizmet İçi Eğitim, Olay Yerinin Korunması ve İncelenmesi Eğitimi.

Abstract

The Police are responsible for the activities through which the evidences are recovered, as well as the activities of finding and identifying the evidence. In the crime scene, the police should be very professional and carry out their tasks without any mistake.

In the process of the identification and evaluation of the evidence, no matter what level the techniques and knowledge are improved, the key role of the first response team who is responsible for the protection of the crime scene will never change. With the actions they do perform and they do not perform, the first team will be effective on the result of the investigation.

In the scope of our study, the survey was carried out amongst the police officers who attended the crime scene protection and investigation courses in the in-service-trainings. By considering the results of the research, recommendations are presented in order to make in-service-trainings on the protection and investigation of the crime scene more useful and efficient.

---

* Başkomiser, Polis Akademisi İstanbul Etiler PMYO.

Key Words: Training of Police, in-Service-Training, Training of The Protection and Investigation of the Crime Scene.

Giriş

Toplumlar kendi geleceklerini daha güvenli ve rahat bir yapıya kavuşturabilmek için sürekli bir arayışın içerisine girmişlerdir. Bu hızlı değişim süreci toplumların beklenti düzeylerinin artmasına sebep olmuştur. Özellikle daha nitelikli ve kaliteli üretim ve hizmetlerin sunulması bir çok çağdaş ülkenin en önemli sorunu haline gelmiştir (Semiz ve Gökçe'den akt. Semiz ve Cerrah, 2000:35).

Bir kurumu veya toplumu oluşturan kişilerin sahip oldukları nitelik ve kalite, o kurumun veya toplumun kalitesini belirler (Karaman, 2000:177). Toplumun bir kesimini oluşturan polis teşkilatının kalitesini artırmak dolayısıyla toplumun kalitesini artırmak sayılacaktır. Daha iyi bir güvenlik hizmeti vermek için polisin eğitilmesi ve yenilemesi kaçınılmaz olacaktır. Polis eğitiminde amaç; adaylara yalnız mesleki bilgi ve davranışlar kazandırmak değil, bunun yanında özgür düşünebilme, hızlı ve sağlıklı karar verebilme yeteneğine sahip, değişen toplum şartlarına ayak uydurabilen polisler yetiştirebilmektir.

Emniyet örgütünde eğitim, örgüte alınacak personelin hizmet öncesi meslekle ilgili bilgi, beceri ve davranışları kazanması, mesleğe uyumlarının sağlanması, personele kazandırılacak bu niteliklerin hizmet içinde geliştirilmesi ve sürekliliğinin sağlanması, hizmetin gerektirdiği konularda uzman personel ve üst düzey yöneticilerin yetiştirilmesi için yapılmaktadır (Yıldız, 1998). Ülkemizde polis eğitimi hizmet öncesi ve hizmet içi olmak üzere iki şekilde yerine getirilmektedir. Hizmet içi eğitimlerde polisin görevlerini yaparken gereksinim duyduğu ve duyacağı konularda dersler verilmektedir. Polisin suçla ilgili görevleri vardır.

Kolluğun iki önemli görevi vardır; ilki, suç işlenmesini önlemek, diğeri ise meydana gelen suçun aydınlatılmasını, suç faillerinin tespit edilerek yakalanmasını sağlamaktır (Şenocak, 1997:9). Polisin suçun aydınlatılmasındaki performansı hizmet içi eğitimlerde aldığı eğitimin kalitesiyle doğru orantılıdır. Bu çalışmada polisin hizmet içi eğitiminde olay yerinin korunması ve incelenmesi dersinin analizi yapılmaktadır.

Soruşturma ve yargılama makamlarının başarısı, suçlu ve suçsuzun ayrımı olay yeri incelemesinin çok iyi bir şekilde yapılmasına bağlıdır. Bu açıdan, olay yerinde yapılan en iyi araştırma en zor ve en uzun olandır (Atasoy, 1998). Soruşturmanın sonucunu etkileyecek olan olay yeri incelemenin en önemli şartı ise olay yerinin korunmasıdır. Olay yeri korunamamış ise güvenilir delillerden ve iyi bir incelemeden bahsetmek oldukça zordur.

Yapılan bir araştırmaya göre Avrupa'da açılan davaların % 95'i mahkumiyetle, % 5'i ise beraatla sonuçlanmaktadır. Türkiye'de açılan davaların ise % 53' mahkumiyetle, % 47'si beraatla sonuçlanmaktadır. Avrupa ile Türkiye arasında % 42'lik fark vardır (Akbulut ve Namlı, 2000). Emniyet Genel Mdrlg Terörle Mücadele Harekat Daire Başkanlığı'nın, 1994 yılı ile ilgili olarak yayınladığı bilgilere göre; polis tarafından her hangi bir nedenle gözaltına alınanların % 71,13' mahkemelerce serbest bırakılmakta, yalnızca % 28,7'lik bölümü tutuklanarak ceza evine gönderilmektedir. Bu da suçun araştırılması esnasında, suç faillerinin mahkemeye sevki sırasında yeterince delillendirilemediğini göstermektedir (Arslan'dan akt. Genç, 2000:212).

Olay yerinde bulunan delillerin muhafazası olayın meydana geldiği andan itibaren başlar. Olay yeri incelemenin en temel unsuru olay yerinin korunmasıdır. İyi bir şekilde güvenlik kordonuna alınmamış bir olay yerinde sağlıklı delillerin elde edilmesi mümkün değildir. Buna bağlı olarak, laboratuvarında çalışan teknik personelin bilgi düzeyi ve teknik imkanları, deliller olay yerinde doğru bir biçimde belirlenerek koruma altına alınmamışsa ve toplanmamışsa hiçbir işe yaramaz (Atasoy, 1998).

Maalesef mevcut uygulamada olay yeri yeterince korunamamaktadır. Bu nedenle olay yeri incelemesi tam olarak yapılamamakta, suçun aydınlatılması kolay bir şekilde yapılabilecekken, olay yeri btnlgnn bozulması nedeniyle bir çok iz ve delil elde edilememektedir. Ayrıca yetkisi olmayan kişilerin olay yerinden uzaklaştırılması da çok güç olmaktadır. Özellikle şiddet içeren suçlar üst düzey polis yetkililerinin, basın mensuplarının, ayrıca heyecanlanan komşuların ve meraklıların ilgisini çekmektedir. Dolayısıyla olay yerine giren herkes her hangi bir kasıt taşımada farkında olmadan maddi delilleri ortadan kaldırmaktadır (Bircan, 2002).

Bu nedenle olay yerine giden ilk ekibe oldukça büyük ve önemli görevler düşmektedir. Bu araştırmanın amacı; olay yerinin korunmasıyla görevli olan ilk ekiplerin hizmet içi eğitimlerindeki olay yerinin korunması ve incelenmesi dersinin değerlendirilerek, bu dersin daha yararlı ve daha etkin bir şekilde nasıl verileceğinin tespit edilmesidir.

1.Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı; polislere hizmet içi eğitimlerinde verilmekte olan olay yerinin korunması ve incelenmesi dersinin değerlendirilmesi ve daha verimli bir şekilde verilebilmesi için bazı önerilerin sunulmasıdır. Bu amaç doğrultusunda İstanbul Etiler Polis Eğitim Merkezi'nde yapılan hizmet içi eğitimde olay yeri inceleme dersine katılan polislere anket uygulanmıştır.

Yapılan araştırmada aşağıdaki ifadelerle ilgili katılımcıların görüşleri alınarak dersin değerlendirilmesi yapılmıştır;

1. Çalıştığı birim ne olursa olsun olay yeri inceleme eğitimi tüm polisler için gereklidir.
2. Olay yeri inceleme dersinin görevimi daha iyi yapmama yararı olacaktır
3. Olay yeri inceleme dersine isteyerek katılıyorum.
4. Olay yerine gelen ilk ekibin görevleriyle ilgili bu kursta yeni bilgiler öğrendim.
5. Olay yeri inceleme eğitiminin yaptığım görevimle ilgili olduğunu düşünüyorum.
6. Olay yeri incelemesinin önemi ve korunması konusunda yeterince bilgim var.
7. Olay yeri incelemesinde bulunabilecek delillerin neler olabileceğini ve nasıl değerlendirileceğini biliyorum.
8. Olay yerindeki geçici delillerin (koku, ısı, yağmur altındaki kaybolabilecek iz, kan v.b.) neler olduğunu ve nasıl korunacağını ya da tespit edileceğini biliyorum.
9. İlk ekip kalabalık, trafik, mağdur yakınları, ilgisiz kişiler (st düzey yetkililer dahil), diğer görevliler gibi unsurlara rağmen görevini hatasız olarak yapabilmektedir.
10. Olay yeri inceleme dersinin süresi 3 ders saatidir ve yeterlidir.
11. Eğitim sırasında olay yerinin canlandırılarak, uygulamalı eğitimin de olması gerekir.
12. Eğitim sırasında olay yeri ile ilgili görsel-işitsel eğitim teknolojilerinden yararlanılmaktadır (Kaset, cd, v.b.).
13. Eğiticiler kendi alanlarında uzman kişilerdir.
14. Olay yeri inceleme eğitimi 2-3 gün sürecek teorik ve uygulamalı eğitimin birlikte verileceği seminerler şeklinde verilmelidir.
15. Eğitimlerde olay yeri inceleme ile ilgili yeni tekniklere ve son gelişmelere yeterince değinilmiştir.
16. Olay yeri inceleme her ne kadar teknik alan da olsa uygulamaya yönelik bilgiler verilmelidir. Parmak izi almasak da nerelerden ve nasıl alınacağını bilmemiz delillerin korunması açısından önemlidir.

17. Eğitimde anlatılanlarla uygulamada yapılanlar hemen hemen aynıdır.

2.Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, 2003 yılında İstanbul Etiler Polis Eğitim Merkezi'nde yapılan hizmet içi eğitimlere katılan polislerdir. İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü Eğitim Şube Müdürlüğü tarafından farklı birimlerde çalışan polisler beş gün hizmet içi eğitime alınmaktadır. Sınıf mevcudları 40-50 kişi civarındadır.

Araştırma amacı gereği düzenlenen anket hizmet içi eğitime katılanlardan rasgele seçilen **400** polise uygulanmıştır. Anket dağıtılan polislerden 11 tanesi anketi boş bırakırken, 389 tanesi ankete cevap vermişlerdir. Anketi dolduran 389 kişiden de birkaçı bazı sorulara cevap vermemiştir. Bu nedenle aşağıdaki verilen yüzdeler **389** kişi göz önünde bulundurularak hesaplanmıştır.

Araştırmaya katılan polislerin çalıştıkları birim, eğitim durumu, yaş, cinsiyet ve kıdem senesi ölçütlerine göre verilen yanıtların anlamlı bir değişkenlik arz etmediği görülmüştür.

Ankete katılan polislerin demografik özellikleri aşağıda belirtilmiştir.

Ankete katılan polislerin % 72,3'ü 10 yıldan daha az kıdemli polislerdir. % 10'u 11-15 yıllık, % 9,5'u 16-20 yıllık, % 8,2'si ise 21 ve üstü yıllık polislerdir.

Ankete katılan polislerin % 31,5'u ekiplerde, % 16,9'u karakolda, % 8,2'si terör biriminde,% 4,6'sı asayişte, % 3,6'sı trafikte, % 0,5'i narkotikte, % 2,1'i mali şubede, % 10'u güvenlik biriminde ve % 22,1'i ise diğer birimlerde çalışmaktadırlar.

Ankete katılanların % 96,4'ü erkek, % 3.6'sı ise bayandır.

Ankete katılan polislerin % 17,4'ü 27 ve daha az, % 55,6'sı 28-33 , % 11,5'i 34-38, % 10,5'i 40-45, % 4,6'sı 46 ve üstü yaş grubundadır.

Ankete katılan polislerin % 0,8'i ortaokul, % 81,8'i lise, % 11,3'ü 2 yıllık üniversite, % 5,1'i 4 yıllık üniversite, % 0,8'i ise yüksek lisans-doktora mezunudur.

3.Bulgular

Yapılan ankette katılımcılar tarafından ifadelere verilmiş olan yanıtlardan elde edilen bulgular tablolar halinde aşağıda verilmiştir.

Tablo 1: Hizmet İçi Eğitime Katılan Polislerin Olay Yeri İnceleme Eğitimine Yaklaşım Tarzının Değerlendirilmesi.

		F	Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle katılmıyorum
			%				
1	Çalıştığı birim ne olursa olsun olay yeri inceleme eğitimi tüm polisler için gereklidir.	386	75,9	19,7	0,3	1,3	1,8
2	Olay yeri inceleme dersinin görevimi daha iyi yapmama yararı olacaktır.	389	62,3	31	3,3	2,1	1
3	Olay yeri inceleme dersine isteyerek katılıyorum.	388	60	34,4	3,1	0,3	1,3
4	Olay yerine gelen ilk ekibin görevleriyle ilgili bu kursta yeni bilgiler öğrendim.	386	27,9	54,1	3,3	10,5	3,1
5	Olay yeri inceleme eğitiminin yaptığım görevimle ilgili olduğunu düşünüyorum.	388	44,9	37,9	3,8	9,2	3,6

Ankete cevap verenlerin % 95,6'sının olay yeri inceleme eğitiminin çalıştığı birim ne olursa olsun tüm polisler için gerekliliğine katıldığı görülmüştür. Görev sırasında hangi birimde çalışırsa çalışsın polisin her an bir olayla karşılaşma olasılığı düşünüldüğünde bu eğitimin gerekliliği daha iyi anlaşılmaktadır.

İlk ekip olarak olay yerine gidecek en yakın ekibin ya da olay yerinde tesadüfen bulunabilecek her hangi bir polisin ilk ekibin olay yerindeki görevlerini mutlaka bu eğitimde öğrenmesi ve bu görevleri uygulayabilmesi önemlidir.

Olay yeri inceleme dersinin görevini daha iyi yapmasına yararı olacağını düşünenlerin oranı % 93,3'tür. Bu yüksek oran olay yeri inceleme dersinin katılımcılar tarafından gerçekten çok gerekli ve önemli olarak düşünüldüğünü göstermektedir.

İsteyerek olay yeri inceleme eğitimine katıldığını ifade edenlerin oranı % 94,4 'tür. Polisin görevini yaparken sürekli olaylarla karşılaşması ve olay yerindeki davranış tarzının çok önemli olması bu eğitime olan ihtiyacı ve isteği oldukça yüksek tutmaktadır.

Ankete katılanların % 82'si hizmet içi eğitimde ilk ekibin görevleri ile ilgili yeni bilgiler öğrendiklerini ifade etmişlerdir. % 13,4'ü ise eğitimde yeni bir bilgi öğrenmediklerini bildirmişlerdir.

Olay yeri inceleme eğitiminin yaptığı görevle ilgili olduğunu düşünenlerin oranı % 82,8'dir. Eğitimin göreviyle ilgili olmadığını ifade edenlerin oranı ise % 12,8'dir (Tablo 1).

Tablo 2: Hizmet İçi Eğitime Katılan Polislerin Görevlerini Yaparken Olay Yerinin İncelenmesi ve Korunması İle İlgili Bilgi Yeterliliklerinin Değerlendirilmesi.

	F	Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle katılmıyorum	
		%					
1	Olay yeri incelemesinin önemi ve korunması konusunda yeterince bilgim var.	387	25,6	46,9	11,8	12,8	2,1
2	Olay yeri incelemesinde bulunabilecek delillerin neler olabileceğini ve nasıl değerlendirileceğini biliyorum	388	23,3	55,6	10,5	9,2	0,8
3	Olay yerindeki geçici delillerin (koku, ısı, yağmur altındaki kaybolabilecek iz, kan v.b.) neler olduğunu ve nasıl korunacağını ya da tespit edileceğini biliyorum.	388	10,3	36,4	15,9	30,3	6,7
4	İlk ekip kalabalık, trafik, mağdur yakınları, ilgisiz kişiler(üst düzey yetkililer	387	6,4	11,5	9,5	42,1	29,7

dahil), diğer görevliler gibi unsurlara rağmen görevini hatasız olarak yapabilmektedir.						
---	--	--	--	--	--	--

Katılımcıların % 67,5'i olay yeri incelemesinin önemi ve konusunda yeterince bilgileri olduğunu belirtmişlerdir. % 11,8'i kararsız olduğunu, % 14,9'u ise yeterli bilgilerinin olmadığını ifade etmişlerdir.

Ankete cevap verenlerin % 78,9'u olay yeri incelemesinde bulunabilecek delillerin neler olabileceğini ve nasıl değerlendirileceğini bildiğini rapor etmişlerdir. % 10,5'i kararsızken, % 10'u bu konuda bilgilerinin olmadığını ifade etmişlerdir.

Olay yerindeki geçici delillerin neler olduğunu , nasıl korunacağını ya da tespit edileceğini bildiğini rapor edenlerin oranı % 46,9 iken, bilmediğini rapor edenlerin oranı % 36,7'dir.

İlk ekibin kalabalık, trafik, mağdur yakınları gibi unsurlara rağmen görevini hatasız yapabildiğini ifade edenlerin oranı % 17,9 iken, görevini hatasız yapabildiğine katılmayanların oranı ise % 71,8'dir (Tablo 2).

Tablo 3: Hizmet İçi Eğitimde Olay Yeri İnceleme Eğitimi Hakkındaki Genel Değerlendirmeler.

		F	Kesinlikle katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle katılmıyorum
			%				
1	Olay yeri inceleme dersinin süresi 3 ders saatiydi ve yeterliydi.	367	7,9	13,4	9	45,8	23,7
2	Eğitim sırasında olay yerinin canlandırılarak uygulamalı eğitimin de olması gerekir.	387	57,9	34,9	1,5	3,3	1,5
3	Eğitim sırasında olay yeri ile ilgili görsel-ışitsel eğitim teknolojilerinden yararlanıldı.(Kaset, cd, vb)	381	19	23,8	3,8	34,4	16,7
4	Eğiticiler kendi alanlarında uzman kişilerdi.	384	26,2	50,5	12,3	8,2	1,3
5	Olay yeri inceleme eğitimi 2-3 gün sürecek teorik ve uygulamalı	389	46,4	40,8	5,9	4,4	2,3

	eğitimin birlikte verileceği seminerler halinde olmalıdır.						
6	Eğitimlerde olay yeri inceleme ile ilgili yeni tekniklere ve son gelişmelere yeterince değinilmiştir.	386	8,2	32,1	21,3	31,8	5,6
7	Olay yeri inceleme her ne kadar teknik alan da olsa uygulamaya yönelik bilgiler verilmelidir. Parmak izi almasak da nerelerden ve nasıl alınacağını bilmemiz delillerin korunması açısından önemlidir.	387	56,4	36,2	2,8	2,8	1
8	Eğitimde anlatılanlarla uygulamada yapılanlar hemen hemen aynıdır.	388	7,9	27,9	19,7	29,7	14,1

Yapılan hizmet içi eğitimde olay yeri inceleme dersinin süresi 3 ders saati olarak belirlenmiştir. Bu 3 ders saatinin yeterli olduğuna katılanların oranı % 21,3 iken, katılmayanların oranı 69,6'dır.

Yapılan eğitimde uygulamalı ders bulunmamaktadır. Ankete katılanların eğitim sırasında olay yerinin canlandırıldığı uygulamalı eğitimin olması gerektiğine katılanların oranı % 92,8'dir.

Hizmet içi eğitim sırasında olay yerinin korunması ve incelenmesi ile ilgili görsel-işitsel eğitim teknolojilerinden yararlandığını rapor edenlerin oranı % 42,8 iken , yararlanılmadığını ifade edenlerin oranı ise % 51,1'dir.

Eğiticilerin alanlarında uzman olduğu ifadesine katılanların oranı % 76,7 iken kararsız olanların oranı % 12,3'tür.

Olay yeri inceleme eğitimi 2-3 gün sürecek teorik ve uygulamanın birlikte verileceği seminerler halinde olmalıdır düşüncesine katılanların oranı % 87, 2'dir.

Hizmet içi eğitimde olay yeri inceleme ilgili yeni tekniklere ve son gelişmelere yeterince değinildiğini belirtenlerin oranı % 40,3 iken, bu ifadeye katılmayanların oranı ise % 37,4'tür. Kararsız olanların oranı ise % 21,3'tür.

“Olay yeri incelemesi her ne kadar teknik alan olsa da uygulamaya yönelik bilgiler verilmelidir. Parmak izi almasak da nerelerden ve nasıl alınacağını bilmemiz delillerin korunması açısından önemlidir. “ ifadesine katılanların oranı % 92,6'dır.

Eğitimde anlatılanlarla uygulamada yapılanların hemen hemen aynı olduğu ifadesine katılanların oranı % 35,8 iken, katılmayanların oranı ise % 43,8'dir. Kararsızların oranı ise % 19,7'dir (Tablo 3).

Bulguları aşağıda görüldüğü gibi özetleyebiliriz;

- 1- Ankete cevap veren polislerin büyük bir kısmı olay yeri inceleme dersinin tüm polisler için gerekli olduğunu belirtmişlerdir.
- 2- Hizmet içi eğitime katılanların büyük çoğunluğu olay yeri inceleme dersinin görevlerini daha iyi yapmaya yararı olacağını ifade etmişlerdir.
- 3- Ankete katılanların büyük bir kısmı olay yeri inceleme dersine isteyerek katıldığını belirtmiştir.
- 4- Eğitime katılanların çoğu kursta olay yerine gelen ilk ekibin görevleriyle ilgili yeni bilgiler öğrendiğini belirtmiştir.
- 5- Hizmet içi eğitime katılan polislerin çoğu olay yeri inceleme eğitiminin yapmakta oldukları görevle ilgili olduğunu ifade etmişlerdir.
- 6- Ankete katılan polislerin çoğu olay yeri korunması ve incelenmesi konusunda yeterince bilgisinin olduğunu ifade etmişlerdir.
- 7- Hizmet içi eğitime katılan personelin çoğu delillerin neler olabileceğini ve nasıl değerlendirileceğini bildiğini belirtmiştir.
- 8- Eğitime katılan polislerin yarısından daha azı olay yerindeki geçici delillerin (koku, ısı, yağmur altındaki kaybolabilecek iz, kan v.b.) neler olduğunu , nasıl korunacağını ya da tespit edileceğini bildiğini ifade etmişlerdir.
- 9- Ankete cevap verenlerin çoğu ilk ekibin kalabalık, trafik, mağdur yakınları, ilgisiz kişiler (üst düzey yetkililer dahil), diğer görevliler gibi unsurlara rağmen görevini hatasız olarak yapabildiğini düşünmediğini belirtmiştir.
- 10- Hizmet içi eğitime katılanların büyük çoğunluğu 3 ders saati olan olay yerinin korunması ve incelenmesi dersinin süresinin yeterli olmadığını ifade etmişlerdir.
- 11- Katılımcıların büyük bir kısmı eğitim sırasında olay yerinin canlandırılarak , uygulamalı eğitimin de olması gerektiğini belirtmişlerdir.
- 12- Eğitime katılan grubun yarısından fazlası eğitim sırasında olay yeri ile ilgili görsel-işitsel eğitim teknolojilerinden yararlanılmadığını belirtmişlerdir.
- 13- Ankete katılanların çoğu eğitimcilerin kendi alanlarında uzman olduğunu ifade etmişlerdir.
- 14- Hizmet içi eğitime katılanların büyük bir çoğunluğu olay yeri inceleme eğitiminin 2-3 gün sürecek teorik ve uygulamalı eğitimin birlikte verileceği seminerler halinde olması gerektiğini belirtmişlerdir.

15- Ankete cevap veren polislerin yarıya yakını eğitim sırasında olay yeri inceleme ile ilgili yeni tekniklere ve son gelişmelere yeterince değinildiğini belirtmişlerdir.

16- Eğitime katılan personelin çok büyük bir kısmı olay yeri her ne kadar teknik bir alan da olsa uygulamaya yönelik bilgilerin verilmesi gerektiğini, delil toplamasalar da nasıl toplanacağını ve nelerin delil olabileceğini bilmelerinin delillerin korunması açısından önemli olduğunu ifade etmişlerdir.

17- Hizmet içi eğitime katılanların yarıya yakını eğitimde anlatılanlarla uygulamada yapılanların hemen hemen aynı olduğunu ifade etmişlerdir.

Sonuç

Yapılan anket çalışmasından elde edilen bulgular ışığında hizmet içi eğitimlerdeki olay yerinin korunması ve incelenmesi dersi ile ilgili bazı sonuçlara ulaşılmıştır. Buna göre ; hizmet içi eğitimlerdeki olay yerinin korunması ve incelenmesi dersinin süresi artırılmalıdır. Tüm hizmet içi eğitimlerde olay yerinin korunması ve incelenmesi dersi öncelikle verilecek derslerden olmalıdır.

İstanbul'da 2000 yılında Emniyet Teşkilat mensuplarının eğitimine ilişkin yapılan bir araştırmada, 115 Karakol Amirine yönelik bir anket düzenlenmiş ve adli konulara ilişkin sorular sorulmuştur. **Buna göre; suçun aydınlatılmasında öncelikle önem verilmesi gereken konu olarak, olay yerinin incelenmesi ve delillerin değerlendirilmesi % 42'lik oranla birinci sırada tercih edilmiştir.** Dolayısıyla yapılan soruşturmanın daha etkin sonuçlanabilmesi için olay yeri inceleme ve delillerin değerlendirilmesine verilen önemin artırılması gerekliliği bertilmiştir. Yine ankette personelin öncelikle hangi konularda eğitilmesi gerektiğine ilişkin soruya halkla ilişkiler ve disiplin mevzuatının ardından, 14 seçenek içerisinde olay yerinin önemi ve korunması 3. sırada yer almıştır (Kılıç ve Aydar, 2000:146).

Birden çok dersin verildiği 5 günlük hizmet içi eğitimlerin yerine sadece bir ders için seminerler düzenlenmelidir. **2-3 günlük sadece olay yerinin korunması ve incelenmesi eğitimi verilecek seminerler olmalıdır. Derslerin bir kısmı teorik, bir kısmı ise uygulamalı olmalıdır.** Polis olan ya da olmayan üst düzey yetkililer dahil olmak üzere olay yerinde görev yapan tüm görevlilerin de bu eğitimi almaları sağlanmalıdır. **Ayrıca itfaiye ve ilk yardım ekipleri gibi unsurlarla da koordinasyon sağlanarak onların da olay yerinin korunması ile ilgili bilgilendirilmeleri gerekmektedir.** Etkili bir eğitimin yapılabilmesi için uygulamalı derslerin olması gerektiği de düşünüldüğünde sınıf mevcudunun 20-25'i geçmemesi

sağlanmalıdır. **Uygulamalı dersler için çeşitli senaryoların olduğu uygulama dersanelerinin oluşturulması gerekir. Kapalı ya da açık alanlarda, çok değişik canlandırılmış olay yeri uygulamaları yapılmalıdır.**

Eğitim uygulamalı olmalıdır. En iyi eğitim kişinin yapması , yaşaması ile olur. Bilgi kazanılmalı, uygulanması gerektiğine inanmalı, sürekli yinelemelerle pekiştirilmeli, iş sürecinde uygulanmalıdır (Başar, 2000).

Hizmet içi eğitimlerde olay yerinin korunması ve incelenmesi eğitimi çok daha sık ve daha fazla polise verilmelidir. Her polis senede en az 2-3 günlük olay yeri inceleme eğitimi almalıdır. Emniyet Teşkilatı üzerinde yapılan bir araştırmada hizmet içi eğitimin süresinin kaç gün olması gerektiğine ilişkin sorulan soruya , katılımcıların % 73,39'u 3-5 gün olarak cevap vermiştir. Hizmet içi eğitim etkinlikleri planlanırken daha çok 3-5 günlük kısa süreli kurslar ve geliştirme etkinlikleri üzerinde durulmasında yarar vardır (Gökçe, 2000:170).

Tüm polislerin ilk ekip olma ihtimali olduğundan olay yerinin korunması ve incelenmesi eğitimi çalıştığı birime bakılmaksızın, istisnasız her polise verilmelidir.

Teknik anlamda, görev yapan personelin, sadece kendi görev alanında değil, suç araştırma yöntem ve teknikleri konusunda da bilgilendirilmesi gerekmektedir. Çünkü personelin, işlenen suça ilişkin kendine ait görevi tamamladıktan sonra, konu ile ilgili diğer birim veya kurumlar tarafından nasıl bir çalışma yapılabileceğinin bilinmesi şarttır. Örneğin sıkça karşılaşılan bir yanlışlık ateşli silah kullanan şahısların yakalanması sonucunda el svaplarının alınması durumunda yaşanmaktadır. Şüpheliyi yakalayan personel, şahıs üzerinde nasıl bir inceleme yapılabileceğini bilmediği için, şahsın ellerini yıkamasına müsaade edebilmektedir (Bircan, 2002).

Gelişmiş ülkelerde kurs süreleri oldukça kısa tutulmakta , birkaç günlük ve hatta birkaç saatlik kurslar bile düzenlenmektedir. Örneğin; polis teşkilatına yeni bir kelepçe veya cop alındığında bunun ile ilgili bir iki saatlik kurs düzenlenebilmektedir (Cerrah'tan akt. Cerrah ve Semiz, 2000:15). Yeni teknikler, araçlar ya da gelişmeler ile ilgili en erken zamanda , birkaç saat gibi çok kısa süreli de olsa eğitimler düzenlenmelidir.

Ancak bu sıralanan önlemler alındığı takdirde olay yerinin korunması ve incelenmesinde doğabilecek aksaklıklar en az seviyelere indirilebilecektir. Ayrıca günün koşullarına uygun olarak bu tür araştırmaların belirli aralıklarla yapıp, görülen aksaklıkların düzeltilmesi de yararlı olacaktır.

Kaynaklar

- Akbulut, Ö.F. ve Namlı, Ş., (2000), “ Poliste Adli Soruşturma Eğitimi”, *Polisin Eğitimi Sempozyumu*, Ankara.
- Arslan, A., (2000), “İnsan Hakları ve Polis”, Genç, Turan, Editör, Polis Dergisi, Ankara :Emniyet Genel Müdürlüğü Araştırma Planlama Koordinasyon Daire Başkanlığı Yayınları, Sayı 22, ss.212
- Atasoy, Sevil, (1998), *Kriminalistik Ders Notları*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü.
- Başar, H., (2000), “Polis Eğitiminde Kuram ve Uygulama Eğitim İle Kazanımların Uygulanması”, *21. Yüzyılda Polisin Eğitim Sempozyumu*, Ankara.
- Bircan, Mustafa, (2002), *İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü Olay Yeri İnceleme Etkinlikleri: 293 Ölüm Olayının Analizi*, İstanbul Üniversitesi Adli Tıp Enstitüsü Sosyal Bilimler Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Gökçe, Erten, (2000), “Emniyet Teşkilatı Tarafından Düzenlenen Hizmet İçi Eğitim Programlarının Geliştirilmesine Yönelik Bir Araştırma”, *Polis Bilimleri Dergisi*, C.2, Sayı: 7-8, ss.159-176
- Karaman, Özcan, (2000), “Polis Eğitiminde Eğitimcilik Sorunu”, *Polis Bilimleri Dergisi*, C.2, Sayı.7-8, ss.177-208
- Kılıç, Osman, ve Aydar, Osman, (2000), “Adli Suçlardan Kurtulunur Mu?”, Ankara: Polis Dergisi Emniyet Genel Müdürlüğü Yayınları, Sayı 24, ss.146
- Semiz, Emin ve Gökçe, Erten, (2000), “21. Yüzyılda Polis Eğitimi”, Semiz, Emin ve Cerrah, İbrahim, *21. Yüzyılda Polis Temel Sorunlar ve Çağdaş Yaklaşımlar*, Geliştirilmiş Baskı, Ankara: Sibel Matbaası , ss.35
- Şenocak, Cengiz, (1997), *Maddi Suç Delilleri ve Ateşli Silahlar*, 3.Baskı, Ankara: Özyurt Ofset.
- Yıldız, Murat, (1998), *Türkiye İtalya İngiltere Emniyet Örgütlerinin Amaç Yapı Yönetim ve Eğitim Süreçleri Açısından Karşılaştırılması*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü , Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.